

Korelasyon, iki değişken arasındaki **istatistiksel ilişkiyi** ölçer. Bu ilişki, değişkenlerin birbirine nasıl tepki verdiğini gösterir, ancak **sebep-sonuç** anlamına gelmez.

Pozitif Korelasyon (+1'e yakın):

- İki değişken **aynı yönde** hareket eder.
Örnek: Dondurma satışları artınca deniz boğulma vakaları artar (sıcaklıkla bağlantılı).

Negatif Korelasyon (-1'e yakın):

- İki değişken **ters yönde** hareket eder.
Örnek: Şemsiye satışları artınca güneş kremi satışları düşer (yağmurlu hava ile ilişkili).

Aşağıda siz değerli Kripto ve Borsa öğrencilerime ışık tutması için

- ALTIN
- BITCOIN
- BORSA(BIST/NASDAQ)
- DXY VE VIX

Korelasyonları topluca verilmiştir.

Aydın BİLEK

ALTIN KORELASYONU		
Veri/Faktör	Korelasyon Yönü	Açıklama
Dolar Endeksi (DXY)	Negatif	Dolar güçlendikçe altın fiyatları genelde düşer (ters ilişki).
Enflasyon Verileri	Pozitif	Yüksek enflasyon altını çekici yapar (değer koruma aracı).
Faiz Oranları	Negatif	Artan faizler altının fırsat maliyetini yükseltir (özellikle reel faizler).
Borsa Performansı	Negatif	Risk iştahı arttıkça altın talebi düşebilir (güvenli limandan çıkış).
Jeopolitik Riskler	Pozitif	Belirsizlik dönemlerinde altın talebi artar.
Petrol Fiyatları	Pozitif	Yüksek enerji maliyetleri enflasyonu tetikleyerek dolaylı etki yapar.
Reel Getiri (TIPS)	Negatif	Enflasyona endeksli tahvillerin getirisi arttıkça altın zayıflayabilir.
Merkez Bankası Alımları	Pozitif	Bankaların altın rezervlerini artırması fiyatları destekler.
Ek Notlar:		
Kısa Vadede: Spekülatif hareketler ve teknik göstergeler de etkili olabilir.		
Güçlü Korelasyonlar: Dolar endeksi ve reel faizler genelde en belirleyici faktörlerdir.		
Tablo genel trendleri gösterir; özel durumlarda (örneğin eşzamanlı krizler) ilişkiler değişebilir.		

BITCOIN KORELASYONU

Veri/Faktör	Korelasyon Yönü	Açıklama
Risk Algısı (Borsalar)	Pozitif	Bitcoin, Nasdaq/S&P 500 gibi riskli varlıklarla genellikle pozitif korelasyonlu.
Dolar Endeksi (DXY)	Negatif	Dolar güçlendikçe BTC (ve diğer kriptolar) genelde zayıflar.
Fed Faiz Kararları	Negatif	Faiz artışları BTC'yi baskılayabilir (riskli varlıklardan çıkış).
Enflasyon Verileri	Değişken	Yüksek enflasyon BTC'yi "dijital altın" olarak destekleyebilir, ancak Fed'in sert tepkisi fiyatı düşürebilir.
BTC Spot ETF Akışları	Pozitif	ETF'lere giren fon artışı fiyatı yükseltir (arz-talep dengesi).
On-Chain Veriler	Çeşitli	- Büyük Balina Hareketleri: Fiyatı etkileyebilir. - Hodl Eğilimi: Uzun vadeli tutulum fiyatı destekler.
Küresel Regülasyonlar	Negatif	Sıkı düzenlemeler veya yasaklar BTC fiyatını düşürebilir.
Halving Olayları	Pozitif (Uzun Vadede)	Arzın yarıya inmesi genelde fiyat artışıyla sonuçlanır (tarihsel veriler).
Stablecoin Likiditesi	Pozitif	Stablecoin arzındaki artış (USDT, USDC) kripto piyasasına likidite sağlar.
Teknik Göstergeler	Değişken	Destek/direnç seviyeleri, RSI, hacim gibi göstergeler kısa vadeli hareketleri etkiler.

Ek Notlar:

Kısa Vadede: Spekülasyon, sosyal medya etkisi (ör. Elon Musk tweet'leri) ve manipülatif hareketler fiyatı etkileyebilir.

Altcoin Hareketleri: BTC'nin piyasa hakimiyeti (%50+), altcoinlerle ilişkisini belirler (BTC düşüşü genelde altcoinleri daha çok vurur).

Makroekonomi: 2022'den sonra BTC, geleneksel piyasalarla (özellikle Nasdaq) daha güçlü korelasyon gösteriyor.

BORSA KORELASYONU

Veri/Faktör	Korelasyon Yönü	Açıklama
Şirket Karlılığı (EPS)	Pozitif	Şirketlerin kâr beklentileri arttıkça hisse senetleri yükselir.
Faiz Oranları	Negatif	Merkez bankalarının faiz artırması, borsaları genellikle olumsuz etkiler.
Enflasyon Verileri	Değişken	Kontrollü enflasyon kabul edilebilir, ancak yüksek enflasyon borsaları baskılar.
GSMH Büyüme Verileri	Pozitif	Ekonomik büyüme, şirket kârlılığını artırarak borsaları destekler.
İşsizlik Verileri	Negatif	İşsizliğin artması ekonomik yavaşlama işareti sayılır ve borsaları düşürebilir.
Dolar Endeksi (DXY)	Negatif (ABD dışı borsalar için)	Dolar güçlendikçe, ABD dışındaki borsalar (BIST gibi) genellikle zayıflar.
Ham Petrol Fiyatları	Değişken	Enerji maliyetlerini artırarak şirket kârlılığını düşürebilir (özellikle ithalatçı ülkelerde).
Tüketici Güven Endeksi	Pozitif	Tüketici güveni arttıkça harcamalar ve şirket gelirleri artabilir.
Politik Belirsizlik	Negatif	Seçimler, savaşlar veya hükümet krizleri borsalarda volatilitete neden olur.
Küresel Piyasa Trendleri	Pozitif	ABD ve Avrupa borsalarındaki yükselişler, diğer piyasaları da olumlu etkiler.
Tahvil Getirileri	Negatif	Tahvil getirileri yükseldiğinde hisse senetlerine olan talep azalabilir.

Ek Notlar:

Teknik Faktörler: Destek-direnç seviyeleri, hacim ve hareketli ortalamalar kısa vadeli fiyat hareketlerini etkiler.

Sektörel Etkiler: Teknoloji hisseleri faiz artışlarından daha fazla etkilenirken, enerji hisseleri petrol fiyatlarına duyarlıdır.

Merkez Bankası Açıklamaları: Para politikası sinyalleri (QE veya faiz indirimi) borsalarda ani hareketlere yol açabilir.

Bu tablo genel korelasyonları gösterir; özel durumlarda (küresel krizler, pandemi gibi) ilişkiler değişebilir.

DOLAR ENDEKSİ (DXY) KORELASYONU

Veri/Faktör	Korelasyon Yönü	Açıklama
Fed Faiz Kararları	Pozitif	Faiz artışları doları güçlendirir (yabancı yatırımcı için cazip hale gelir).
ABD Enflasyon Verileri	Değişken	Yüksek enflasyon Fed'in sert tepkisiyle DXY'yi yükseltebilir, ancak kontrolsüz enflasyon doları zayıflatabilir.
ABD GSYİH Büyümesi	Pozitif	Güçlü ekonomik büyüme dolar talebini artırır.
İşsizlik Verileri	Negatif	İşsizliğin artması ekonomik zayıflık işareti sayılarak DXY'yi düşürebilir.
Risk İştahı (S&P 500 vb.)	Negatif	Riskli varlıklar yükselirken dolar (güvenli liman) genelde zayıflar.
Euro/Dolar Paritesi	Negatif	DXY'nin %57,6'sı Euro'dan oluştuğu için Euro güçlendikçe DXY düşer.
Emtia Fiyatları	Negatif	Petrol/altın gibi emtiaların fiyatı arttıkça dolar genelde zayıflar (ters ilişki).
Jeopolitik Riskler	Pozitif	Belirsizlik dönemlerinde dolar güvenli varlık olarak talep görür.
Diğer Merkez Bankası Politikaları	Negatif	ECB(Avrupa), BOJ(Japonya) gibi bankaların faiz artırması DXY'yi baskılayabilir.
ABD Hazine Tahvili Getirileri	Pozitif	Yüksek getiriler dolar talebini artırır.

Ek Notlar:

DXY Bileşimi: %57,6 EUR, %13,6 JPY, %11,9 GBP, %9,1 CAD, %4,2 SEK, %3,6 CHF.

Kısa Vadeli Dalgalanmalar: Spekülatif ataklar veya beklenmedik haberler (ör. ABD siyasi krizi) geçici sapmalara neden olabilir.

Reel Faiz Farkı: ABD'nin diğer ülkelere kıyasla reel faiz avantajı DXY'yi uzun vadede destekler.

Bu tablo, genel trendleri yansıtır; özel durumlarda (küresel likidite krizi gibi) korelasyonlar değişebilir.

VIX Endeksi (Volatilite Endeksi) ile korelasyon

Veri/Faktör	Korelasyon Yönü	Açıklama
S&P 500 Performansı	Negatif	Borsa düştükçe VIX yükselir (ters ilişki).
Borsa Oynaklığı	Pozitif	Piyasadaki belirsizlik ve dalgalanma arttıkça VIX yükselir.
Fed Faiz Kararları	Pozitif	Beklenmedik faiz artışları veya hawkish açıklamalar VIX'i yükseltebilir.
Jeopolitik Riskler	Pozitif	Savaş, siyasi kriz gibi belirsizlikler VIX'i artırır.
Ekonomik Durgunluk İşaretleri	Pozitif	İşsizlik artışı, GSYİH düşüşü gibi veriler VIX'i yükseltir.
Teknik Göstergeler	Değişken	Aşırı alım/aşırı satım sinyalleri VIX'te kısa vadeli hareketlere yol açar.
Kredi Riski (CDS Spreadleri)	Pozitif	Kredi risk primi arttıkça VIX de yükselebilir.
Dolar Endeksi (DXY)	Değişken	Dolar güçlendikçe VIX yükselebilir (risk-off ortamında).
Emtia Fiyatları	Negatif	Petrol/altın gibi emtiaların fiyatı düştükçe VIX yükselebilir.
Borsa Hacmi	Pozitif	Yüksek işlem hacmi genellikle VIX artışıyla ilişkilidir.

Ek Notlar:

VIX Endeksi, S&P 500 opsiyonlarından hesaplanır ve piyasa korkusunu ölçer.

Uzun Vadede, VIX genellikle ortalama seviyelere (15-20) dönme eğilimindedir.

Ani Yükselişler, kriz dönemlerinde (2008, 2020) çok daha belirgin olur.

Bu tablo, **genel eğilimleri** yansıtır; özel durumlarda korelasyonlar değişebilir.